

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA ŠPILBERK - PARK

Významné objekty

1 Hrad Špilberk	11 Gloriet
2 Hlídká 1 sídlo VZmB – správa parku	12 Fontány
3 Zahrady pod hradbami	13 Pomník Raduita de Souches
4 Hlídká 4 – Středisko ekologické výchovy	14 Pomník italských karbonářů
5 Skalní jezírko	15 Památník Christiana d'Elverta
6 Malý Špilberk	16 Socha sv. Jana Nepomuckého
7 Dětské hřiště Pellicova	17 Pomník Pavla Křížkovského
8 Dětské hřiště Gorazdova	18 Pomník Jana Skácela
9 Hřiště na pétanque	19 Vinice
10 Jižní vyhlídkový altán	

Important places

1 Špilberk Castle	10 Southern lookout pavilion
2 Patrol 1 seat VZmB – park Administration	11 Pavilion Gloriette
3 Gardens under the walls	12 Fountains
4 Patrol 4 – Centre for Environmental Education	13 The Monument to Raduit de Souches
5 Rock Pond	14 The Monument to Italian Carbonari
6 Small Špilberk	15 The Monument to Christian d'Elvert
7 Playground Pellicova	16 The Statue to St. John Nepomuk
8 Playground Gorazdova	17 The Monument to Pavel Křížkovský
9 Pétanque pitch	18 The Monument to Jan Skácel
	19 Vineyard

Legenda:

- Zde stojíte
- ▲ Vstupy do parku
- ▲ Vstupy do hradu
- ☼ Vyhlídka
- Vyhlídková okružní cesta
- Vycházková (kočárková) cesta

Legend:

- You are here
- ▲ Entrances to the park
- ▲ Entrances to the castle
- ☼ View
- Scenic circular route
- Walking path

Park na kopci Špilberk

Je situovaný v centru města Brna. Hrad na vrcholu kopce spolu s parkem vytváří celek, který je významnou dominantou města. Jediněčná poloha parku v samém centru města spolu s niveletou terénu vytváří možnost dálkových pohledů na město ze všech světových stran. Je to „galerie města“ vytvořená pod širým nebem s obrovským potenciálem všestranného využití. Izolovanost vyvýšenin Špilberku a Petrova, které se zvedají ze dna Brněnské kotliny v prostoru historického jádra Brna, dává tomuto území jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru.

Historické souvislosti:

Kopec, na jehož vrcholu byla postavena nejprve snad strážná hlídka, později zeměpanský hrad, (založený Přemyslem Otakarem II. v roce 1277), má svoji dlouhou, zajímavou a v mnoha ohledech pohnutou historii.

Hrad, jehož hlavní význam byl vždy strategicko vojenský, přestal plnit po vyměnění moravských Lucemburků funkcí feudálního sídla a stal se vojenskou pevností, jejíž význam vzrostl zejména v době třicetileté války, kdy do vojenného systému byl začleněn celý kopec. Pevnost Špilberk nejvíce proslavily obránci Brna v období třicetileté války, kdy město i hrad ubránily proti Švédům. Z této doby se dochovaly pověsti, které jsou v Brně dodnes tradovány.

Nedlouho po dostavbě opevnění však znovu dochází ke změně funkce staveb na vrcholu kopce a v roce 1784 je zahájena postupná přestavba pevnosti na vězení, které časem nabylo značné proslulosti. Postupem času se stal Špilberk nejobávanějším vězením Rakouska-Uherska. Na území někdejšího vězeňského hřbitova byla instalována socha sv. Jana Nepomuckého. Byli zde internováni i politici odpůrci Habsburků, např. italský karbonář, kterým italský spolek Societá Dante Alighieri nechal v roce 1925 také v místech bývalého vězeňského hřbitova postavit pomník.

Do stavebního vývoje území Špilberka velmi významně zasáhl císař Napoleon, který v roce 1809 nechal značnou část pevnosti a fortifikačního systému rozbořit.

Z obranných důvodů byly v minulosti svahy Špilberku v podstatě holé. Na barokních vedutách je jižní strana kopce osázena vinicemi.

Založení parku

Trvalo půl století, než ztvířila představa založit na celém území kopce městský park. V roce 1855, byla vymezena území se zákazem zástavby na úpatí kopce. Těto skutečnosti vděčíme za to, že dnes v samém centru města je tak rozsáhlý, ucelený a vysoce funkční městský park. Městský park na holých svazích kopce byl založen na počátku 2. poloviny 19. století. Stalo se tak na podnět tehdejšího předního brněnského politika a historika Christiana d'Elverta, (jeho pamětní deska je umístěna na torzu zdi severního bastionu).

V 80. letech 19. stol. byl na horní terase severního svahu postaven pavilon Gloriet. Následně byl vystaven i jižní Vyhlídkový pavilon. Pohled na Brno z tohoto pavilonu patří k nejhezčím. Je vidět věž staré radnice, kostel sv. Michala, na katedrálu sv. Petra a Pavla i na Staré Brno s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. Kolem promenádních cest byly vysázeny aleje obepínající vrchol kopce.

Na terase severovýchodního bastionu byl v roce 1902 odhalen pomník s bustou Raduita de Souches, vojenského velitele obránců Brna proti Švédům v roce 1645.

V období okupace proběhla od srpna 1939 do srpna 1941 rozsáhlá rekonstrukce pevnosti Špilberk, který byl upraven do podoby romantizující německé falce. Události na konci II. světové války park silně poškodily.

Poválečné období až do roku 1984 bylo pro park dobou hlubokého úpadku. Absence odborné údržby i zcela nekvalifikované úpravy přispěly k vysokému stupni devastace tohoto z urbanistického hlediska mimořádně cenného území.

Park on the hill

The castle at the top of the hill and the park itself are significant and dominant features of Brno. Due to its position and the slope of the hill it is possible to view the castle from all directions. It is an open air „gallery of the city“ with huge potential for many different activities. Špilberk and Petrov offer a unique and unrivaled atmosphere.

The area of the park and the castle itself are part of a geologically interesting „volcanic rock of Brno“. Metabasites of Brno Massif were made by tectonic processes millions of years ago.

History

On the top of the hill where patrols first took place, a castle used for monarchs of the country was built. The castle was established by Přemysl Otakar II in 1277.

After the extinction of Moravian Luxembourgers, the castle was no longer a feudal residence and thus became a full military fortress. Its significance increased mainly in the period of the Thirty Year's War, when the whole hill was added into the fortress system.

The functions of the buildings at the top of the hill were changed not long after the completion of the building of the fortress. The initiation of the reconstruction of the fortress into the prison started in 1784. Špilberk became one of the most feared prisons in Austria-Hungary. A sculpture of Saint Jan Nepomucký is now installed in the area of the former prison cemetery. .

The hillsides of Špilberk used to be plain because of defensive reasons, however, the Southern side of the hill is now covered with vineyards. The fortress stopped working as a prison in 1855 and only a military guard remained.

Establishing of the park

Due to a building prohibition in 1855 which covered the whole hill, there is now a vast, comprehensive and highly functional urban park in the heart of the city. The urban park on the plain hillsides was established in the second half of the 19th century thanks to a well-known politician and historian Christian d'Elvert (whose commemorative plaque is placed on the wall of the northern bastion).

A major project of the park began with substantial altering of the terrain of the Špilberk hill. Two round pathways were installed in two higher levels of the hill and these were combined and intertwined together with the original historical pathways leading to the castle from the town, these are still functional even today. An amazing view of Brno can be seen from all the terraces of the castle.

Veřejná zeleň města Brna, p.o. – správce parku

Na základě dendrologického průzkumu provedeného v 80. letech 20. stol. ve kterém byl jednoznačně formulován mimořádný význam i funkčnost stromů a keřů, kterými jsou svahy špilberského kopce pokryty, došlo k přehodnocení pohledu na rekonstrukci parku, který nemůže sloužit jen jako zázemí ve své době významné pevnosti, ale musí plnit jiné funkce. V průběhu let 1984 – 1993 byly navrženy a provedeny základní péstební práce, které porosty na kopci zachránily.

Na základě reálných výsledků této činnosti, analýzy takto vytvořeného materiálu a stanovení závěrů z nich vyplývajících a také ze studia historických podkladů včetně vzdvižení významu tohoto cíleně založeného parku ve 2. polovina 19. stol. ve vývoji tohoto území, došlo k rehabilitaci myšlenky vytvořit na kopci funkční městský park.

Rekonstrukce parku

Cílem rekonstrukce bylo, aby si toto území zachovalo všechny hodnoty, které získalo předešlým vývojem. Zároveň však, aby byly vytvořeny hodnoty nové, které jsou pro park důležité v současné době i v budoucnosti.

V roce 1993 byla zahájena projekční činnost, která vytvořila dlouhodobě životnou koncepci rekonstrukce a rozvoje parku na Špilberku. Autoři projektu: sourozenci Eva a Jiří Damcoví. Realizace projektu proběhla v letech 1996 – 2015. Rekonstrukce zahrnuje obnovu všech prvků, které tvoří park, tedy zeleně, komunikací, mobiliáře, veřejného osvětlení, vodních prvků, rekonstrukce drobných staveb, restaurace pomníků. Důležité je názňakové zviditelnění trasy barokního opevnění bývalé pevnosti. Postupná realizace rekonstrukce parku Špilberk trvala 20 let. Je nejvýznamnějším brněnským parkem a je jedinečným dokladem velkorysé urbanistické aktivity městské správy druhé poloviny 19. století.

Park dnes

Park vytváří polyfunkční zázemí s bohatým spektrem relaxačních činností. Cesty, které po vrstevnici vytváří dva přirozené vycházkové okruhy, kvalitní propojení s pěší zónou města, možnost sportovního využití i bohatý kulturně společenský program v parku i na hradě, jsou ve struktuře města mimořádně vyhledávané.

K areálu parku byl postupně připojen areál tzv. „Malého Špilberku“, z ulice Údolní byla vystavěna cesta, která vytvořila přímé propojení s parkem na náměstí Obilní trh. Obnovy plochy kolem bývalé vodárny a byla vytvořena Zahrada pod hradbami. V místě bývalé požární nádrže na vrcholu kopce bylo vybudováno „skalní jezírko“. Na jihovýchodní straně kopce byl vysázen vinnýhád. Budovy Hlídky 1, 2 a 4 byly zrekonstruovány.

Pozitivní ovlivňování mikroklimatu města, hodnota zachování rozsáhlého biologického potenciálu tohoto území, funkční potenciál z hlediska aktivního zlepšování prostředí města i dalších nezastupitelných funkcí zeleně v urbanizovaném prostoru je jen logickým výsledkem této rekonstrukce.

Finančními zdroji pro zajištění rekonstrukce byly investice z rozpočtu města Brna, k dokončení rekonstrukce umožnily dotace z fondů EU.

A pavilion Gloriet was built on the upper terrace of the northern hillside in 1980s and subsequently a southern lookout pavilion was also built. It is possible to also see the tower of the Old Town hall, Church of Saint Michael, Cathedral of Saint Peter and Paul and the basilica of the Assumption of the Virgin Mary.

During 1930–1931 the construction of St. Wenceslas orthodox Church took place and a reconstruction of Špilberk took place during the German occupation from 1939 to 1941. However, the events at the end of the Second World War caused large damage to the park.

A renewal of the park started immediately after the end of the war in 1945 which included the completion of the main walls as well as planting of coniferous trees. The absence of professional maintenance and unskilled modification of the park contributed to the devastation of this valuable area throughout the war period.

After research carried out in the 1980s, a large number of trees and shrubs were planted. This caused a new view of reconstruction to the park and between 1984 and 1993 new planting techniques were suggested and undertaken to save the vegetation and the idea of making an urban park was restored.

Reconstruction of the park

The reconstruction and development of the park was initiated in 1993 and completed in 2015. (Authors of the project: Eva and Jiří Damcoví). The reconstruction included a recovery of all the features which formed the park including the vegetation, pathways, street lighting and water features. It was important to create the features in line with the former fortress.

The park is a unique place and it is one of the most important parks in Brno which was established by a municipal administration.

The park nowadays

The pathways give two clear walkways and the option of a pedestrian precinct of the city as well as the possibility of many sporting activities. This is on top of many cultural events in the park and around the castle, which creates a multifunctional centre, often visited by many families, students and young people.

The gradual implementation of the reconstruction of the park took 20 years and provided a creation of an irreplaceable and unique municipal multifunctional area.

The investments from the municipal budget enabled the reconstruction of the park and the final alterations were provided by the EU funding.

Správce areálu parku je Veřejná zeleň města Brna p. o., která celý areál udržuje a zajišťuje jeho provoz.

BEHEJŠPILBERK.COM

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA ŠPILBERK - PARK

Významné objekty

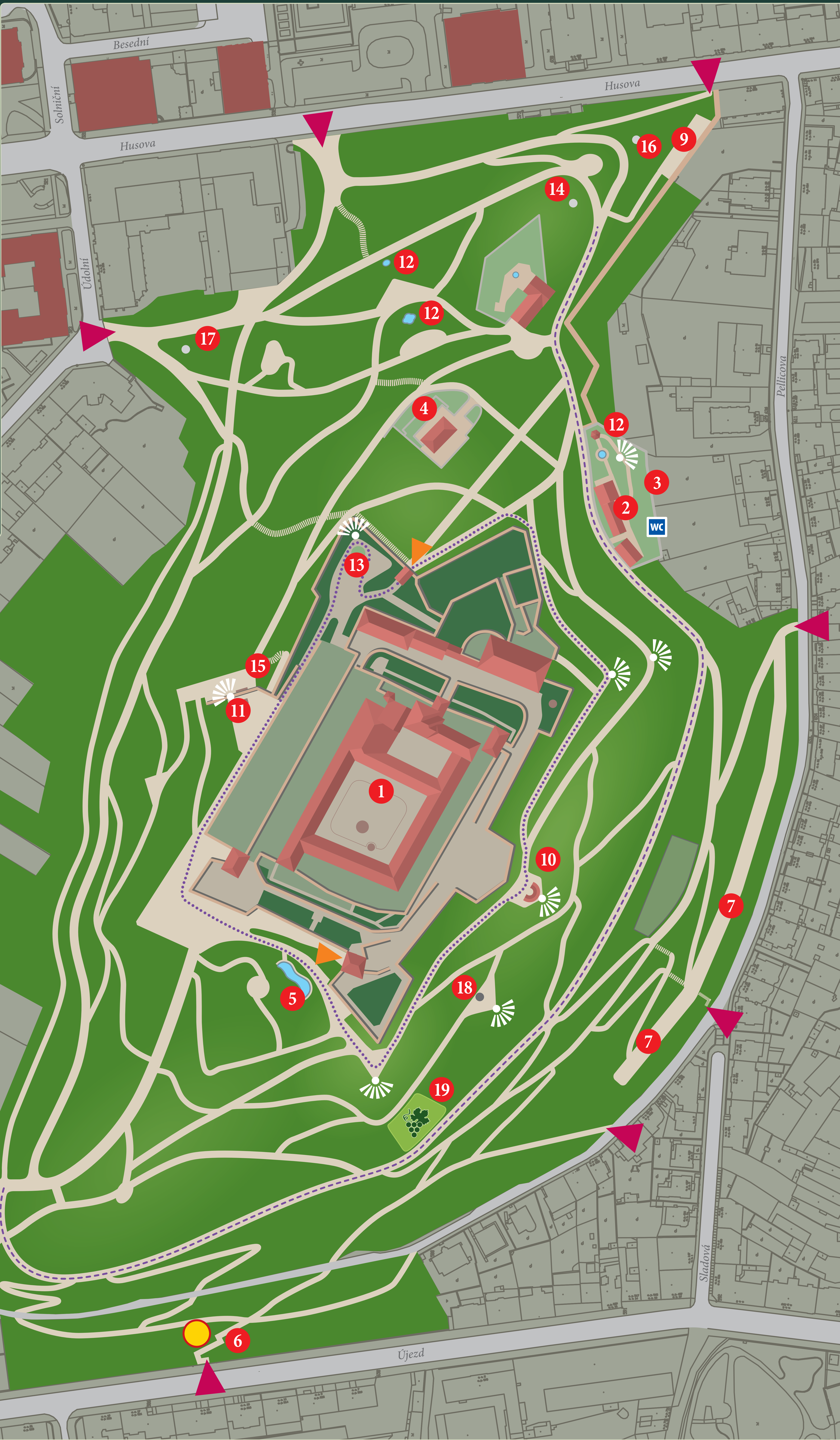
- 1 Hrad Špilberk
- 2 Hlídká 1 sídlo VZmB – správa parku
- 3 Zahrady pod hradbami
- 4 Hlídká 4 – Středisko ekologické výchovy
- 5 Skalní jezírko
- 6 Malý Špilberk
- 7 Dětské hřiště Pellicova
- 8 Dětské hřiště Gorazdova
- 9 Hřiště na pétanque
- 10 Jižní vyhlídkový altán
- 11 Gloriet
- 12 Fontány
- 13 Pomník Raduita de Souches
- 14 Pomník italských karbonářů
- 15 Památník Christiana d'Elverta
- 16 Socha sv. Jana Nepomuckého
- 17 Pomník Pavla Křížkovského
- 18 Pomník Jana Skácela
- 19 Vinice

Legenda:

- Zde stojíte
- Vstupy do parku
- Vstupy do hradu
- Vyhlídka
- Vyhlídková okružní cesta
- Vycházková (kočárková) cesta
- You are here
- Entrances to the park
- Entrances to the castle
- View
- Scenic circular route
- Walking path

Important places

- 1 Špilberk Castle
- 2 Patrol 1 seat VZmB – park Administration
- 3 Gardens under the walls
- 4 Patrol 4 – Centre for Environmental Education
- 5 Rock Pond
- 6 Small Špilberk
- 7 Playground Pellicova
- 8 Playground Gorazdova
- 9 Petanque pitch
- 10 Southern lookout pavilion
- 11 Pavilion Gloriette
- 12 Fountains
- 13 The Monument to Raduit de Souches
- 14 The Monument to Italian Carbonari
- 15 The Monument to Christian d'Elvert
- 16 The Statue to St. John Nepomuk
- 17 The Monument to Pavel Křížkovský
- 18 The Monument to Jan Skácel
- 19 Vineyard

Park na kopci Špilberk

Je situovaný v centru města Brna. Hrad na vrcholu kopce spolu s parkem vytváří celek, který je významnou dominantou města. Jediněná poloha parku v samém centru města spolu s niveletou terénu vytváří možnost dálkových pohledů na město ze všech světových stran. Je to „galerie města“ vytvořená pod širým nebem s obrovským potenciálem všestranného využití. Izolovanost vyvýšenin Špilberku a Petrova, které se zvedají ze dna Brněnské kotliny v prostoru historického jádra Brna, dává tomuto území jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru.

Historické souvislosti:

Kopec, na jehož vrcholu byla postavena nejprve snad strážná hlídka, později zeměpanský hrad, (založený Přemyslem Otakarem II. v roce 1277), má svoji dlouhou, zajímavou a v mnoha ohledech pohnutou historii.

Hrad, jehož hlavní význam byl vždy strategicko vojenský, přestal plnit po výměně moravských Lucemburků funkcí feudálního sídla a stal se vojenskou pevností, jejíž význam vzrostl zejména v době třicetileté války, kdy do pevnostního systému byl začleněn celý kopec. Pevnost Špilberk nejvíce proslavily obránci Brna v období třicetileté války, kdy město i hrad ubránily proti Švédům. Z této doby se dochovaly pověsti, které jsou v Brně dodnes tradovány.

Nedlouho po dostavbě opevnění však znovu dochází ke změně funkce staveb na vrcholu kopce a v roce 1784 je zahájena postupná přestavba pevnosti na vězení, které časem nabylo značné proslulosti. Postupem času se stal Špilberk nejobávanějším vězením Rakouska-Uherska. Na území někdejšího vězenského hřbitova byla instalována socha sv. Jana Nepomuckého. Byli zde internováni i političtí odpůrci Habsburků, např. italská karbonáři, kterým italský spolek Societá Dante Alighieri nechal v roce 1925 také v místech bývalého vězenského hřbitova postavit pomník.

Do stavebního vývoje území Špilberka velmi významně zasáhl císař Napoleon, který v roce 1809 nechal značnou část pevnosti a fortifikačního systému rozbořit.

Z obranných důvodů byly v minulosti svahy Špilberku v podstatě holé. Na barokních vedutách je jižní strana kopce osázena vinicemi.

Založení parku

Trvalo půl století, než zvířetila představa založit na celém území kopce městský park. V roce 1855, byla vymezena území se zákazem zástavby na úpatí kopce. Těto skutečnosti vděčíme za to, že dnes v samém centru města je tak rozsáhlý, ucelený a vysoce funkční městský park. Městský park na holých svazích kopce byl založen na počátku 2. poloviny 19. století. Stalo se tak na podnět tehdejšího předního brněnského politika a historika Christiana d'Elverta, (jeho pamětní deska je umístěna na torzu zdi severního bastionu).

Park on the hill

The castle at the top of the hill and the park itself are significant and dominant features of Brno. Due to its position and the slope of the hill it is possible to view the castle from all directions. It is an open air „gallery of the city“ with huge potential for many different activities. Špilberk and Petrov offer a unique and unrivaled atmosphere.

The area of the park and the castle itself are part of a geologically interesting „volcanic rock of Brno“. Metabasites of Brno Massif were made by tectonic processes millions of years ago.

History

On the top of the hill where patrols first took place, a castle used for monarchs of the country was built. The castle was established by Přemysl Otakar II in 1277.

After the extinction of Moravian Luxembourgers, the castle was no longer a feudal residence and thus became a full military fortress. Its significance increased mainly in the period of the Thirty Year's War, when the whole hill was added into the fortress system.

The functions of the buildings at the top of the hill were changed not long after the completion of the building of the fortress. The initiation of the reconstruction of the fortress into the prison started in 1784. Špilberk became one of the most feared prisons in Austria-Hungary. A sculpture of Saint Jan Nepomucky is now installed in the area of the former prison cemetery.

The hillsides of Špilberk used to be plain because of defensive reasons, however, the Southern side of the hill is now covered with vineyards. The fortress stopped working as a prison in 1855 and only a military guard remained.

V 80. letech 19. stol. byl na horní terase severního svahu postaven pavilon Gloriet. Následně byl vystavěn i jižní Vyhlídkový pavilon. Pohled na Brno z tohoto pavilonu patří k nejhezčím. Je vidět věž staré radnice, kostel sv. Michala, na katedrálu sv. Petra a Pavla i na Staré Brno s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. Kolem promenádních cest byly vysázeny aleje obepínající vrchol kopce.

Na terase severovýchodního bastionu byl v roce 1902 odhalen pomník s bustou Raduita de Souches, vojenského velitele obránců Brna proti Švédům v roce 1645.

V období okupace proběhla od srpna 1939 do srpna 1941 rozsáhlá rekonstrukce pevnosti Špilberk, který byl upraven do podoby romantizující německé falce. Události na konci II. světové války park silně poškodily.

Poválečné období až do roku 1984 bylo pro park dobou hlubokého úpadku. Absence odborné údržby i zcela nequalifikované úpravy přispěly k vysokému stupni devastace tohoto z urbanistického hlediska mimořádně cenného území.

Na základě dendrologického průzkumu provedeného v 80. letech 20. stol. ve kterém byl jednoznačně formulován mimořádný význam i funkčnost stromů a keřů, kterými jsou svahy špilberského kopce pokryty, došlo k přehodnocení pohledu na rekonstrukci parku, který nemůže sloužit jen jako zázemí ve své době významné pevnosti, ale musí plnit jiné funkce. V průběhu let 1984 – 1993 byly navrženy a provedeny základní péstební práce, které porosty na kopci zachránily.

Na základě reálných výsledků této činnosti, analýzy takto vytvořeného materiálu a stanovení závěrů z nich vyplývajících a také ze studia historických podkladů včetně vyzdvížení významu tohoto cíleně založeného parku ve 2. polovině 19. stol. ve vývoji tohoto území, došlo k rehabilitaci myšlenky vytvořit na kopci funkční městský park.

Rekonstrukce parku

Cílem rekonstrukce bylo, aby si toto území zachovalo všechny hodnoty, které získalo předešlým vývojem, zároveň však, aby byly vytvořeny hodnoty nové, které jsou pro park důležité v současné době i v budoucnosti.

V roce 1993 byla zahájena projekční činnost, která vytvořila dlouhodobě životnou koncepci rekonstrukce a rozvoje parku na Špilberku. Autoři projektu: sourozenci Eva a Jiří Damcoví. Realizace projektu proběhla v letech 1996 – 2015. Rekonstrukce zahrnuje obnovu všech prvků, které tvoří park, tedy zeleně, komunikací, mobiliáře, veřejného osvětlení, vodních prvků, rekonstrukce drobných staveb, restaurace pomníků. Důležité je náznakově zviditelnění trasy barokního opevnění bývalé pevnosti. Postupná realizace rekonstrukce parku Špilberk trvala 20 let. Je nejvýznamnějším brněnským parkem a je jedinečným dokladem velkorysé urbanistické aktivity městské správy druhé poloviny 19. století.

Park dnes

Park vytváří polyfunkční zázemí s bohatým spektrem relaxačních činností. Cesty, které po vrstevnici vytváří dva přirozené vycházkové okruhy, kvalitní propojení s pěší zónou města, možnost sportovního využití i bohatý kulturně společenský program v parku i na hradě, jsou ve struktuře města mimořádně vyhledávané.

K areálu parku byl postupně připojen areál tzv. „Malého Špilberku“, z ulice Udoňní byla vystavěna cesta, která vytvořila přímé propojení s parkem na náměstí Obilní trh. Obnoveny plochy kolem bývalé vodárny a byla vytvořena Zahrada pod hradbami. V místě bývalé požární nádrže na vrcholu kopce bylo vybudováno „skalní jezírko“. Na jihovýchodní straně kopce byl vysázen vinohrad. Budovy Hlídky 1, 2 a 4 byly zrekonstruovány.

Pozitivní ovlivňování mikroklimatu města, hodnota zachování rozsáhlého biologického potenciálu tohoto území, funkční potenciál z hlediska aktivního zlepšování prostředí města i dalších nezastupitelných funkcí zeleně v urbanizovaném prostoru je jen logickým výsledkem této rekonstrukce.

Finančními zdroji pro zajištění rekonstrukce byly investice z rozpočtu města Brna, k dokončení rekonstrukce umožnily dotace z fondů EU.

park and between 1984 and 1993 new planting techniques were suggested and undertaken to save the vegetation and the idea of making an urban park was restored.

Reconstruction of the park

The reconstruction and development of the park was initiated in 1993 and completed in 2015. (Authors of the project: Eva and Jiří Damcoví). The reconstruction included a recovery of all the features which formed the park including the vegetation, pathways, street lighting and water features. It was important to create the features in line with the former fortress.

The park is a unique place and it is one of the most important parks in Brno which was established by a municipal administration.

The park nowadays

The pathways give two clear walkways and the option of a pedestrian precinct of the city as well as the possibility of many sporting activities. This is on top of many cultural events in the park and around the castle, which creates a multifunctional centre, often visited by many families, students and young people.

The gradual implementation of the reconstruction of the park took 20 years and provided a creation of an irreplaceable and unique municipal multifunctional area.

The investments from the municipal budget enabled the reconstruction of the park and the final alternations were provided by the EU funding.

Správcem areálu parku je Veřejná zeleň města Brna p. o., která celý areál udržuje a zajišťuje jeho provoz.

BEHEJŠPILBERK.COM

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA ŠPILBERK - PARK

Významné objekty	
1 Hrad Špilberk	11 Gloriet
2 Hlídkka 1 sídlo VZmB – správa parku	12 Fontány
3 Zahrady pod hradbami	13 Pomník Raduita de Souches
4 Hlídkka 4 – Středisko ekologické výchovy	14 Pomník italských karbonářů
5 Skalní jezírko	15 Památník Christiana d'Elverta
6 Malý Špilberk	16 Socha sv. Jana Nepomuckého
7 Dětské hřiště Pellicova	17 Pomník Pavla Křížkovského
8 Dětské hřiště Gorazdova	18 Pomník Jana Skácela
9 Hřiště na pétanque	19 Vinice
10 Jižní vyhlídkový altán	

Legenda:	
	Zde stojíte
	Vstupy do parku
	Vstupy do hradu
	Vyhledka
	Vyhledková okružní cesta
	Vycházková (kočárková) cesta

Important places	
1 Špilberk Castle	10 Southern lookout pavilion
2 Patrol 1 seat VZmB – park Administration	11 Pavilion Gloriette
3 Gardens under the walls	12 Fountains
4 Patrol 4 – Centre for Environmental Education	13 The Monument to Raduit de Souches
5 Rock Pond	14 The Monument to Italian Carbonari
6 Small Špilberk	15 The Monument to Christian d'Elvert
7 Playground Pellicova	16 The Statue to St. John Nepomuk
8 Playground Gorazdova	17 The Monument to Pavel Křížkovský
9 Petanque pitch	18 The Monument to Jan Skácel
	19 Vineyard

Legend:	
	You are here
	Entrances to the park
	Entrances to the castle
	View
	Scenic circular route
	Walking path

Správcem areálu parku je Veřejná zeleň města Brna p. o., která celý areál udržuje a zajišťuje jeho provoz.

BEHEJŠPILBERK.COM

Park na kopci Špilberk

Je situovaný v centru města Brna. Hrad na vrcholu kopce spolu s parkem vytváří celek, který je významnou dominantou města. Jediněná poloha parku v samém centru města spolu s niveletou terénu vytváří možnost dálkových pohledů na město ze všech světových stran. Je to „galerie města“ vytvořená pod širým nebem s obrovským potenciálem všestranného využití. Izolovanost vyvýšenin Špilberku a Petrova, které se zvedají ze dna Brněnské kotliny v prostoru historického jádra Brna, dává tomuto území jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru.

Historické souvislosti:

Kopce, na jehož vrcholu byla postavena nejprve snad strážná hlídka, později zeměpanský hrad, (založený Přemyslem Otakarem II. v roce 1277), má svoji dlouhou, zajímavou a v mnoha ohledech pohnutou historii.

Hrad, jehož hlavní význam byl vždy strategicko vojenský, přestal plnit po vyměnění moravských Lucemburků funkci feudálního sídla a stal se vojenskou pevností, jejíž význam vzrostl zejména v době třicetileté války, kdy do pevnostního systému byl začleněn celý kopec. Pevnost Špilberk nejvíce proslavily obránci Brna v období třicetileté války, kdy město i hrad ubránily proti Švédům. Z této doby se dochovaly pověsti, které jsou v Brně dodnes tradovány.

Nedlouho po dostavbě opevnění však znovu dochází ke změně funkce staveb na vrcholu kopce a v roce 1784 je zahájena postupná přestavba pevnosti na vězení, které časem nabylo značné proslulosti. Postupem času se stal Špilberk nejobávanějším vězením Rakouska- Uherska. Na území někdejšího vězeňského hřbitova byla instalována socha sv. Jana Nepomuckého. Byli zde internováni i političti odpůrci Habsburků, např. italský karbonář, kterým italský spolek Societá Dante Alighieri nechal v roce 1925 také v místech bývalého vězeňského hřbitova postavit pomník.

Do stavebního vývoje území Špilberka velmi významně zasáhl císař Napoleon, který v roce 1809 nechal značnou část pevnosti a fortifikačního systému rozbořit.

Z obranných důvodů byly v minulosti svahy Špilberku v podstatě holé. Na barokních vedutách je jižní strana kopce osázena vinicemi.

Založení parku

Trvalo půl století, než zvířetila představa založit na celém území kopce městský park. V roce 1855, byla vymezena území se zákazem zástavby na úpatí kopce. Těto skutečnosti vděčíme za to, že dnes v samém centru města je tak rozsáhlý, ucelený a vysoce funkční městský park. Městský park na holých svazích kopce byl založen na počátku 2. poloviny 19. století. Stalo se tak na podnět tehdejšího předního brněnského politika a historika Christiana d' Elverta, (jeho pamětní deska je umístěna na torzu zdi severního bastionu).

V 80. letech 19. stol. byl na horní terase severního svahu postaven pavilon Gloriet. Následně byl vystaven i jižní Vyhlídkový pavilon. Pohled na Brno z tohoto pavilonu patří k nejhezčím. Je vidět věž staré radnice, kostel sv. Michala, na katedrálu sv. Petra a Pavla i na Staré Brno s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. Kolem promenádních cest byly vysázeny aleje obepínající vrchol kopce.

Na terase severovýchodního bastionu byl v roce 1902 odhalen pomník s bustou Raduita de Souches, vojenského velitele obránců Brna proti Švédům v roce 1645.

V období okupace proběhla od srpna 1939 do srpna 1941 rozsáhlá rekonstrukce pevnosti Špilberk, který byl upraven do podoby romantizující německé falce. Události na konci II. světové války park silně poškodily.

Poválečné období až do roku 1984 bylo pro park dobou hlubokého úpadku. Absence odborné údržby i zcela nekalifikované úpravy přispěly k vysokému stupni devastace tohoto z urbanistického hlediska mimořádně cenného území.

Park on the hill

The castle at the top of the hill and the park itself are significant and dominant features of Brno. Due to its position and the slope of the hill it is possible to view the castle from all directions. It is an open air „gallery of the city“ with huge potential for many different activities. Špilberk and Petrov offer a unique and unrivaled atmosphere.

The area of the park and the castle itself are part of a geologically interesting „volcanic rock of Brno“. Metabasites of Brno Massif were made by tectonic processes millions of years ago.

History

On the top of the hill where patrols first took place, a castle used for monarchs of the country was built. The castle was established by Přemysl Otakar II in 1277.

After the extinction of Moravian Luxembourgers, the castle was no longer a feudal residence and thus became a full military fortress. Its significance increased mainly in the period of the Thirty Year's War, when the whole hill was added into the fortress system.

The functions of the buildings at the top of the hill were changed not long after the completion of the building of the fortress. The initiation of the reconstruction of the fortress into the prison started in 1784. Špilberk became one of the most feared prisons in Austria-Hungary. A sculpture of Saint Jan Nepomucký is now installed in the area of the former prison cemetery. .

The hillsides of Špilberk used to be plain because of defensive reasons, however, the Southern side of the hill is now covered with vineyards. The fortress stopped working as a prison in 1855 and only a military guard remained.

Establishing of the park

Due to a building prohibition in 1855 which covered the whole hill, there is now a vast, comprehensive and highly functional urban park in the heart of the city. The urban park on the plain hillsides was established in the second half of the 19th century thanks to a well-known politician and historian Christian d'Elvert (whose commemorative plaque is placed on the wall of the northern bastion).

A major project of the park began with substantial altering of the terrain of the Špilberk hill. Two round pathways were installed in two higher levels of the hill and these were combined and intertwined together with the original historical pathways leading to the castle from the town, these are still functional even today. An amazing view of Brno can be seen from all the terraces of the castle.

Veřejná zeleň města Brna, p.o. – správce parku

Na základě dendrologického průzkumu provedeného v 80. letech 20. stol. ve kterém byl jednoznačně formulován mimořádný význam i funkčnost stromů a keřů, kterými jsou svahy špilberského kopce pokryty, došlo k přehodnocení pohledu na rekonstrukci parku, který nemůže sloužit jen jako zázemí ve své době významné pevnosti, ale musí plnit jiné funkce. V průběhu let 1984 – 1993 byly navrženy a provedeny základní péstební práce, které porosty na kopci zachránily.

Na základě reálných výsledků této činnosti, analýzy takto vytvořeného materiálu a stanovení závěrů z nich vyplývajících a také ze studia historických podkladů včetně vyzdvížení významu tohoto cíleně založeného parku ve 2. polovina 19. stol. ve vývoji tohoto území, došlo k rehabilitaci myšlenky vytvořit na kopci funkční městský park.

Rekonstrukce parku

Cílem rekonstrukce bylo, aby si toto území zachovalo všechny hodnoty, které získalo předěšlým vývojem. Zároveň však, aby byly vytvořeny hodnoty nové, které jsou pro park důležité v současné době i v budoucnosti.

V roce 1993 byla zahájena projekční činnost, která vytvořila dlouhodobě životnou koncepci rekonstrukce a rozvoje parku na Špilberku. Autoři projektu: sourozenci Eva a Jiří Damcovi. Realizace projektu proběhla v letech 1996 – 2015. Rekonstrukce zahrnuje obnovu všech prvků, které tvoří park, tedy zeleně, komunikací, mobiliáře, veřejného osvětlení, vodních prvků, rekonstrukce drobných staveb, restaurace pomníků. Důležité je názorné zviditelnění trasy barokního opevnění bývalé pevnosti. Postupná realizace rekonstrukce parku Špilberk trvala 20 let. Je nejvýznamnějším brněnským parkem a je jedinečným dokladem velkorysé urbanistické aktivity městské správy druhé poloviny 19. století.

Park dnes

Park vytváří polyfunkční zázemí s bohatým spektrem relaxačních činností. Cesty, které po vrstevnici vytváří dva přirozené vycházkové okruhy, kvalitní propojení s pěší zónou města, možnost sportovního využití i bohatý kulturní společenský program v parku i na hradě, jsou ve struktuře města mimořádně vyhledávané.

K areálu parku byl postupně připojen areál tzv. „Malého Špilberku“, z ulice Údolní byla vystavěna cesta, která vytvořila přímé propojení s parkem na náměstí Obilní trh. Obnoveny plochy kolem bývalé vodárny a byla vytvořena Zahrada pod hradbami. V místě bývalé požární nádrže na vrcholu kopce bylo vybudováno „skalní jezírko“ Na jihovýchodní straně kopce byl vysázen vinnýhád. Budovy Hlídky 1, 2 a 4 byly zrekonstruovány.

Pozitivní ovlivňování mikroklimatu města, hodnota zachování rozsáhlého biologického potenciálu tohoto území, funkční potenciál z hlediska aktivního zlepšování prostředí města i dalších nezastupitelných funkcí zeleně v urbanizovaném prostoru je jen logickým výsledkem této rekonstrukce.

Finančními zdroji pro zajištění rekonstrukce byly investice z rozpočtu města Brna, k dokončení rekonstrukce umožňují dotace z fondů EU.

A pavilion Gloriet was built on the upper terrace of the northern hillside in 1980s and subsequently a southern lookout pavilion was also built. It is possible to also see the tower of the Old Town hall, Church of Saint Michael, Cathedral of Saint Peter and Paul and the basilica of the Assumption of the Virgin Mary.

During 1930–1931 the construction of St. Wenceslas orthodox Church took place and a reconstruction of Špilberk took place during the German occupation from 1939 to 1941. However, the events at the end of the Second World War caused large damage to the park.

A renewal of the park started immediately after the end of the war in 1945 which included the completion of the main walls as well as planting of coniferous trees. The absence of professional maintenance and unskilled modification of the park contributed to the devastation of this valuable area throughout the war period.

After research carried out in the 1980s, a large number of trees and shrubs were planted. This caused a new view of reconstruction to the park and between 1984 and 1993 new planting techniques were suggested and undertaken to save the vegetation and the idea of making an urban park was restored.

Reconstruction of the park

The reconstruction and development of the park was initiated in 1993 and completed in 2015. (Authors of the project: Eva and Jiří Damcovi). The reconstruction included a recovery of all the features which formed the park including the vegetation, pathways, street lighting and water features. It was important to create the features in line with the former fortress.

The park is a unique place and it is one of the most important parks in Brno which was established by a municipal administration.

The park nowadays

The pathways give two clear walkways and the option of a pedestrian precinct of the city as well as the possibility of many sporting activities. This is on top of many cultural events in the park and around the castle, which creates a multifunctional centre, often visited by many families, students and young people.

The gradual implementation of the reconstruction of the park took 20 years and provided a creation of an irreplaceable and unique municipal multifunctional area.

The investments from the municipal budget enabled the reconstruction of the park and the final alterations were provided by the EU funding.

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA ŠPILBERK - PARK

Park na kopci Špilberk

je situovaný v centru města Brna. Hrad na vrcholu kopce spolu s parkem vytváří celek, který je významnou dominantou města. Jedinečná poloha parku v samém centru města spolu s nivelnitou terénem vytváří možnost dálkových pohledů na město ze všech světových stran. Je to „galerie města“ vytvořená pod širým nebem s obrovským potenciálem všestranného využití. Izolovanost vyvýšenin Špilberku a Petrova, které se zvedají z dna Brněnské kotliny v prostoru historického jádra Brna, dává tomuto území jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru.

Historické souvislosti:

Kopec, na jehož vrcholu byla postavena nejprve snad strážná hlídka, později zeměpanský hrad, (založený Přemyslem Otakarem II. v roce 1277), má svoji dlouhou, zajímavou a v mnoha ohledech pohnutou historii.

Hrad, jehož hlavní význam byl vždy strategicko vojenský, přestal plnit po vyměnění moravských Lucemburků funkci feudálního sídla a stal se vojenskou pevností, jejíž význam vzrostl zejména v době třicetileté války, kdy do pevnostního systému byl začleněn celý kopec. Pevnost Špilberk nejvíce proslavily obránci Brna v období třicetileté války, kdy město i hrad ubránily proti Švédům. Z této doby se dochovaly pověsti které jsou v Brně často tradovány.

Nedlouho po dostavbě opevnění však znovu dochází ke změně funkce staveb na vrcholu kopce a v roce 1784 je zahájena postupná přestavba pvnosti na vězení, které časem nabylo značné proslulosti. Postupem času se stal Špičák nejobávanějším vězením Rakousko- Uherska. Na území někdejšího vězeňského hřbitova byla instalována socha sv. Jana Nepomuckého. Byli zde internováni i politici odpůrci Habsburků, např. italský karbonář, kterým italský spolek Società Dante Alighieri nechal v roce 1925 také v místech bývalého vězeňského hřbitova postavit pomník.

Do stavebního vývoje území Špilberka velmi významně zasáhl císař Napoleon, který v roce 1809 nechal značnou část pevnosti a fortifikačního systému rozbořit.

Z obranných důvodů byly v minulosti svahy Špilberku v podstatě holé. Na barokních vedutách je jižní strana kopce osázena vinicemi.

Založení parku

Trvalo půl století, než zvítězila představa založit na celém území kopce městský park. V roce 1855, byla vymezena území se zákazem zástavby na úpatí kopce. Této skutečnosti vědci jako je to, že dnes v samém centru města je tak rozsáhlý, ucelený a vysoce funkční městský park. Městský park na holých svazích kopce byl založen na počátku 2. poloviny 19. století. Stalo se tak na podnět tehdejšího předního brněnského politika a historika Christiana d' Elverta, (jeho pamětní deska je umístěna na torzu zdi severního bastionu).

V 80. letech 19. stol. byl na horní terase severního svahu postaven pavilon Gloriet. Následně byl vystavěn i jižní Vyhlídkový pavilon. Pohled na Brno z tohoto pavilonu patří k nejhezčím. Je vidět vřs staré radnice, kostel sv. Michala, na katedrálu sv. Petra a Pavla i na Staré Brno s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. Kolem promenádních cest byly vysázeny aleje obepínající vrchol konce.

Na terase severovýchodního bastionu byl v roce 1902 odhalen pomník s bustou Raduita de Souches, vojenského velitele obránců Brna proti Švédům v roce 1645.

V období okupace proběhla od srpna 1939 do srpna 1941 rozsáhlá rekonstrukce pevnosti Špilberk, který byl upraven do podoby romantizující německé falce. Události na konci II. světové války park silně poškodily.

Poválečné období až do roku 1984 bylo pro park dobou hlubokého úpadku. Absence odborné údržby i zcela nekvalifikované úpravy přispěly ke vysokému stupni devastace tohoto z urbanistického hlediska mimořádně cenného území.

Park on the hill

The castle at the top of the hill and the park itself are significant and dominant features of Brno. Due to its position and the slope of the hill it is possible to view the castle from all directions. It is an open air „gallery of the city“ with huge potential for many different activities. Špilberk and Petrov offer a unique and unrivaled atmosphere.

The area of the park and the castle itself are part of a geologically interesting „volcanic rock of Brno“. Metabasites of Brno Massif were made by tectonic processes millions of years ago.

History

On the top of the hill where patrols first took place, a castle used for monarchs of the country was built. The castle was established by Přemysl Otakar II in 1277.

After the extinction of Moravian Luxembourgers, the castle was no longer a feudal residence and thus became a full military fortress. Its significance increased mainly in the period of the Thirty Year's War, when the whole hill was added into the fortress system.

The functions of the buildings at the top of the hill were changed not long after the completion of the building of the fortress. The initiation of the reconstruction of the fortress into the prison started in 1784. Špilberk became one of the most feared prisons in Austria-Hungary. A sculpture of Saint Jan Nepomucký is now installed in the area of the former prison cemetery. .

The hillsides of Špilberk used to be plain because of defensive reasons, however, the Southern side of the hill is now covered with vineyards. The fortress stopped working as a prison in 1855 and only a military guard remained.

Establishing of the park

Due to a building prohibition in 1855 which covered the whole hill, there is now a vast, comprehensive and highly functional urban park in the heart of the city. The urban park on the plain hillside was established in the second half of the 19th century thanks to a well-known politician and historian Christian d'Elvert (whose commemorative plaque is placed on the wall of the northern bastion).

A major project of the park began with substantial altering of the terrain of the Špilberk hill. Two round pathways were installed in two higher levels of the hill and these were combined and intertwined together with the original historical pathways leading to the castle from the town, these are still functional even today. An amazing view of Brno can be seen from all the terraces of the castle.

BRNO

VEŘEJNÁ ZELÉNÁ MĚSTA BRNO

Veřejná zeleň města Brna, p.o. – správce parku

Na základě dendrologického průzkumu provedeného v 80. letech 20. stol. ve kterém byl jednoznačně formulován mimořádný význam i funkčnost stromů a keřů, kterými jsou svahy špišberského kopce pokryty, došlo k přehodnocení pohledu na rekonstrukci parku, který nemůže sloužit jen jako zázení ve své době významné pevnosti, ale musí plnit jiné funkce. V průběhu let 1984 – 1993 byly navrženy a provedeny základní péstební práce, které porosty na kopci zachránily.

Na základě reálných výsledků této činnosti, analýzy takto vytvořeného materiálu a stanovení závěrů z nich vyplývajících a také ze studia historických podkladů včetně vyzdvižení významu tohoto cíleně založeného parku ve 2. polovina 19. stol. ve vývoji tohoto území, došlo k rehabilitaci myšlenky vytvořit na kopci funkční městský park.

Rekonstrukce parku

Cílem rekonstrukce bylo, aby si toto území zachovalo všechny hodnoty, které získalo předešlým vývojem, zároveň však, aby byly vytvořeny hodnoty nové, které jsou pro park důležité v současné době i v budoucnosti.

V roce 1993 byla zahájena projektová činnost, která vytvořila dlouhodobě životnou koncepci rekonstrukce a rozvoje parku na Špilberku. Autoři projektu: sourozenci Eva a Jiří Damcové. Realizace projektu probíhala v letech 1996 – 2015. Rekonstrukce zahrnuje obnovu všech prvků, které tvoří park, tedy zeleně, komunikací, mobiliáře, veřejného osvětlení, vodních prvků, rekonstrukce drobných staveb, restaurace pomníků. Děláče je náznakově zviditelnění trasy karolínského opevnění bývalé pevnosti. Postupná realizace rekonstrukce parku Špilberk trvala 20 let. Je nejvýznamnější brněnský parkem a je jedinečným dokladem velkoryse urbanistické aktivity městské správy druhé poloviny 19. století.

Park dñes

Park vytváří polyfunkční zázemí s bohatým spektrem relaxačních činností. Cesty, které po vrstevnici vytváří dva přirozené vycházkové okruhy, kvalitní propojení s pěší zónou města, možnost sportovního vyžití i bohatý kulturně společenský program v parku i na hradě, jsou ve struktuře města mimořádně vyhledávané.

K areálu parku byl postupně připojen areál tzv. „Malého Špilberku“, z ulice Údolní byla vystavěna cesta, která vytvořila přímé propojení s parkem na náměstí Obilní trh. Obnoveny plochy kolem bývalé vodárny a byla vytvořena Zahrada pod hradbami. V místě bývalé požární nádrže na vrcholu kopce bylo vybudováno „skalní jezírko“. Na jihovýchodní straně kopce byl vysázen vinnohrad. Budovy Hlídky 1, 2 a 4 byly zrekonstruovány.

Pozitívni ovlivňovaní mikroklimatu mesta, hodnota zachováni rozsiahleho biologického potenciálu tohoto území, funkční potenciál z hľadiska aktívneho zlepšování prostredia mesta i ďalších nezastupiteľných funkcií zeleně v urbanizovanom priestore je jen logickým výsledkom tejto rekonstrukcie.

Finančními zdroji pro zajištění rekonstrukce byly investice z rozpočtu města Brna, k dokončení rekonstrukce umožnily dotace z fondů EU.

A pavilion Gloriet was built on the upper terrace of the northern hillside in 1980s and subsequently a southern lookout pavilion was also built. It is possible to also see the tower of the Old Town hall, Church of Saint Michael, Cathedral of Saint Peter and Paul and the basilica of the Assumption of the Virgin Mary.

During 1930–1931 the construction of St. Wenceslas orthodox Church took place and a reconstruction of Špilberk took place during the German occupation from 1939 to 1941. However, the events at the end of the Second World War caused large damage to the park.

A renewal of the park started immediately after the end of the war in 1945 which included the completion of the main walls as well as planting of coniferous trees. The absence of professional maintenance and unskilled modification of the park contributed to the devastation of this valuable area throughout the war period.

After research carried out in the 1980s, a large number of trees and shrubs were planted. This caused a new view of reconstruction to the park and between 1984 and 1993 new planting techniques were suggested and undertaken to save the vegetation and the idea of making an urban park was restored.

Reconstruction of the park

The reconstruction and development of the park was initiated in 1993 and completed in 2015. (Authors of the project: Eva and Jiří Damcovi). The reconstruction included a recovery of all the features which formed the park including the vegetation, pathways, street lighting and water features. It was important to create the features in line with the former fortress.

The park is a unique place and it is one of the most important parks in Brno which was established by a municipal administration.

The park nowadays

The pathways give two clear walkways and the option of a pedestrian precinct of the city as well as the possibility of many sporting activities. This is on top of many cultural events in the park and around the castle, which creates a multifunctional centre, often visited by many families, students and young people.

The gradual implementation of the reconstruction of the park took 20 years and provided a creation of an irreplaceable and unique municipal multifunctional area.

The investments from the municipal budget enabled the reconstruction of the park and the final alternations were provided by the EU funding.

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA ŠPILBERK - PARK

Park na kopci Špilberk

je situovaný v centru města Brna. Hrad na vrcholu kopce spolu s parkem vytváří celek, který je významnou dominantou města. Jediněná poloha parku v samém centru města spolu s niveletou terénu vytváří možnost dálkových pohledů na město ze všech světových stran. Je to „galerie města“ vytvořená pod širým nebem s obrovským potenciálem všestranného využití. Izolovanost vyvýšenin Špilberku a Petrova, které se zvedají z dna Brněnské kotliny v prostoru historického jádra Brna, dává tomuto území jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru.

Historické souvislosti:

Kopec, na jehož vrcholu byla postavena nejprve snad strážná hlídka, později zeměpanský hrad, (založený Přemyslem Otakarem II. v roce 1277), má svoji dlouhou, zajímavou a v mnoha ohledech pohnutou historii.

Hrad, jehož hlavní význam byl vždy strategicko vojenský, přestal plnit po vyměnění moravských Lucemburků funkcí feudálního sídla a stal se vojenskou pevností, jejíž význam vzrostl zejména v době třicetileté války, kdy do pevnostního systému byl začleněn celý kopec. Pevnost Špilberk nejvíce proslavily obránci Brna v období třicetileté války, kdy město i hrad ubránily proti Švédům. Z této doby se dochovaly pověsti, které jsou v Brně dodnes tradovány.

Nedlouho po dostavbě opevnění však znovu dochází ke změně funkce staveb na vrcholu kopce a v roce 1784 je zahájena postupná přestavba pevnosti na vězení, které časem nabylo značné proslulosti. Postupem času se stal Špičák nejobávanějším vězením Rakouska-Uherska. Na území někdejšího vězenského hřbitova byla instalována socha sv. Jana Nepomuckého. Byli zde internovováni i politici odpůrci Habsburků, např. italská karbonáři, kterým italský spolek Società Dante Alighieri nechal v roce 1925 klást v místech bývalého vězenského hřbitova postavit pomník.

Do stavebního vývoje území Špilberka velmi významně zasáhl císař Napoleon, který v roce 1809 nechal značnou část pevnosti a fortifikačního systému rozbořit.

Z obranných důvodů byly v minulosti svahy Špilberku v podstatě holé. Na barokních vedutách je jižní strana kopce osázena vinicemi.

Založení parku

Trvalo půl století, než zvítězila představa založit na celém území kopce městský park. V roce 1855 byla vynechána území se zákazem zástavby na úpatí kopce. Těto skutečnosti určily, že to, že dnes v samém centru města je tak rozsáhlý, ucelený a vysoce funkční městský park. Městský park na holých svazích kopce byl založen na počátku 2. poloviny 19. století. Stalo se tak na podnět tehdejšího předního brněnského politika a historika Christiana d' Elverta, (jeho pamětní deska je umístěna na torzu zdi severního bastionu).

V 80. letech 19. stol. byl na horní terase severního svahu postaven pavilon Gloriet. Následně byl vystavěn i jižní Vyhldkový pavilon. Pohled na Brno z tohoto pavilonu patří k nejhezčím. Je vidět věž staré radnice, kostel sv. Michala, na katedrálu sv. Petra a Pavla i na Staré Brno s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. Kolem promenádních cest byly vysázeny aleje obeplňující vrchol kopce.

Na terase severovýchodního bastionu byl v roce 1902 odhalen pomník s bustou Raduita de Souches, vojenského velitele obránců Brna proti Švédům v roce 1645.

V období okupace proběhla od srpna 1939 do srpna 1941 rozsáhlá rekonstrukce pevnosti Špilberk, který byl upraven do podoby romantizující německé falce. Události na konci II. světové války park silně poškodily.

Poválečné období až do roku 1984 bylo pro park dobou hlubokého úpadku. Absence odborné údržby i zcela nekvalifikované úpravy přispěly ke vysokému stupni devastace tohoto z urbanistického hlediska mimořádně cenného území.

Park on the hill

The castle at the top of the hill and the park itself are significant and dominant features of Brno. Due to its position and the slope of the hill it is possible to view the castle from all directions. It is an open air „gallery of the city“ with huge potential for many different activities. Špilberk and Petrov offer a unique and unrivaled atmosphere.

The area of the park and the castle itself are part of a geologically interesting „volcanic rock of Brno“. Metabasites of Brno Massif were made by tectonic processes millions of years ago.

History

On the top of the hill where patrols first took place, a castle used for monarchs of the country was built. The castle was established by Přemysl Otakar II in 1277.

After the extinction of Moravian Luxembourgers, the castle was no longer a feudal residence and thus became a full military fortress. Its significance increased mainly in the period of the Thirty Year's War, when the whole hill was added into the fortress system.

The functions of the buildings at the top of the hill were changed not long after the completion of the building of the fortress. The initiation of the reconstruction of the fortress into the prison started in 1784. Špilberk became one of the most feared prisons in Austria-Hungary. A sculpture of Saint Jan Nepomucký is now installed in the area of the former prison cemetery.

The hillsides of Špilberk used to be plain because of defensive reasons, however, the Southern side of the hill is now covered with vineyards. The fortress stopped working as a prison in 1855 and only a military guard remained.

Establishing of the park

Due to a building prohibition in 1855 which covered the whole hill, there is now a vast, comprehensive and highly functional urban park in the heart of the city. The urban park on the plain hillside was established in the second half of the 19th century thanks to a well-known politician and historian Christian d'Elvert (whose commemorative plaque is placed on the wall of the northern bastion).

A major project of the park began with substantial altering of the terrain of the Špilberk hill. Two round pathways were installed in two higher levels of the hill and these were combined and intertwined together with the original historical pathways leading to the castle from the town, these are still functional even today. An amazing view of Brno can be seen from all the terraces of the castle.

Veřejná zeleň města Brna, p.o. – správce parku

Na základě dendrologického průzkumu provedeného v 80. letech 20. stol. ve kterém byl jednoznačně formulován mimořádný význam i funkčnost stromů a keřů, kterými jsou svahy špišberského kopce pokryty, došlo k přehodnocení pohledu na rekonstrukci parku, který nemůže sloužit jen jako zázení ve své době významné pevnosti, ale musí plnit jiné funkce. V průběhu let 1984 – 1993 byly navrženy a provedeny základní péstební práce, které porosty na kopci zachránily.

Na základě reálných výsledků této činnosti, analýzy takto vytvořeného materiálu a stanovení závěrů z nich vyplývajících a také ze studia historických podkladů včetně vyzdvížení významu tohoto cíleně založeného parku ve 2. polovina 19. stol. ve vývoji tohoto území, došlo k rehabilitaci myšlenky vytvořit na kopci funkční městský park.

Rekonstrukce parku

Cílem rekonstrukce bylo, aby si toto území zachovalo všechny hodnoty, které získalo předešlým vývojem, zároveň však, aby byly vytvořeny hodnoty nové, které jsou pro park důležité v současné době i v budoucnosti.

V roce 1993 byla zahájena projekční činnost, která vytvořila dlouhodobě životnou koncepci rekonstrukce a rozvoje parku na Špilberku. Autoři projektu: sourozenci Eva a Jiří Damcovi. Realizace projektu proběhla v letech 1996 – 2015. Rekonstrukce zahrnuje obnovu všech prvků, které tvoří park, tedy zeleně, komunikaci, mobiliáře, veřejného osvětlení, vodních prvků, rekonstrukce drobných staveb, restaurace pomníků. Důležitě je náznakově zviditelněná trasy karolínského opevnění bývalé pevnosti. Postupná realizace rekonstrukce parku Špilberk trvala 20 let. Je nejvýznamnějším brněnským parkem a je jedinečným dokladem velkorysé urbanistické aktivity městské správy druhé poloviny 19. století.

Park dñes

Park vytváří polyfunkční zázemí s bohatým spektrem relaxačních činností. Cesty, které po vrstevnici vytváří dva přirozené vycházkové okruhy, kvalitní propojení s pěší zónou města, možnost sportovního využití i bohatý kulturní společenský program v parku i na hradě, jsou ve struktuře města mimořádně vyhledávané.

K areálu parku byl postupně připojen areál tzv. „Malého Špilberku“, z ulice Údolní byla vystavěna cesta, která vytvořila přímé propojení s parkem na náměstí Obilní trh. Obnoveny plochy kolem bývalé vodárny a byla vytvořena Zahradá pod hradbami. V místě bývalé požární nádrže na vrcholu kopce bylo vybudováno „skalní jezírko“ Na jihovýchodní straně kopce byl vysázen vinnohrad. Budovy Hlídky 1, 2 a 4 byly zrekonstruovány.

Pozitívni ovlivňovaní mikroklimatu mesta, hodnota zachováni rozsiahleho biologického potenciálu tohoto území, funkční potenciál z hlediska aktivního zlepšování prostředí města i dalších nezastupitelných funkcí zeleně v urbanizovaném prostoru je jen logickým výsledkem této rekonstrukce.

Finančními zdroji pro zajištění rekonstrukce byly investice z rozpočtu města Brna, k dokončení rekonstrukce umožnily dotace z fondů EU.

A pavilion Gloriet was built on the upper terrace of the northern hillside in 1980s and subsequently a southern lookout pavilion was also built. It is possible to also see the tower of the Old Town hall, Church of Saint Michael, Cathedral of Saint Peter and Paul and the basilica of the Assumption of the Virgin Mary.

During 1930–1931 the construction of St. Wenceslas orthodox Church took place and a reconstruction of Špilberk took place during the German occupation from 1939 to 1941. However, the events at the end of the Second World War caused large damage to the park.

A renewal of the park started immediately after the end of the war in 1945 which included the completion of the main walls as well as planting of coniferous trees. The absence of professional maintenance and unskilled modification of the park contributed to the devastation of this valuable area throughout the war period.

After research carried out in the 1980s, a large number of trees and shrubs were planted. This caused a new view of reconstruction to the park and between 1984 and 1993 new planting techniques were suggested and undertaken to save the vegetation and the idea of making an urban park was restored.

Reconstruction of the park

The reconstruction and development of the park was initiated in 1993 and completed in 2015. (Authors of the project: Eva and Jiří Damcovi). The reconstruction included a recovery of all the features which formed the park including the vegetation, pathways, street lighting and water features. It was important to create the features in line with the former fortress.

The park is a unique place and it is one of the most important parks in Brno which was established by a municipal administration.

The park nowadays

The pathways give two clear walkways and the option of a pedestrian precinct of the city as well as the possibility of many sporting activities. This is on top of many cultural events in the park and around the castle, which creates a multifunctional centre, often visited by many families, students and young people.

The gradual implementation of the reconstruction of the park took 20 years and provided a creation of an irreplaceable and unique municipal multifunctional area.

The investments from the municipal budget enabled the reconstruction of the park and the final alternations were provided by the EU funding.

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA ŠPILBERK - PARK

Park na kopci Špilberk

Je situován v centru města Brna. Hrad na vrcholu kopce spolu s parkem vytváří celek, který je významnou dominantou města. Jediněná poloha parku v samém centru města spolu s niveletou terénu vytváří možnost dálkových pohledů na město ze všech světových stran. Je to „galerie města“ vytvořená pod širým nebem s obrovským potenciálem všestranného využití. Izolovanost vyvýšenin Špilberku a Petrova, které se zvedají ze dna Brněnské kotliny v prostoru historického jádra Brna, dává tomuto území jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru.

Historické souvislosti:

Kopec, na jehož vrcholu byla postavena nejprve snad strážná hlídka, později zeměpanský hrad, (založený Přemyslem Otakarem II. v roce 1277), má svoji dlouhou, zajímavou a v mnoha ohledech pohnutou historii.

Hrad, jehož hlavní význam byl vždy strategicko vojenský, přestal plnit po vyměnění moravských Lucemburků funkcí feudálního sídla a stal se vojenskou pevností, jejíž význam vzrostl zejména v době třicetileté války, kdy do pevnostního systému byl začleněn celý kopec. Pevnost Špilberk nejvíce proslavily obránci Brna v období třicetileté války, kdy město i hrad ubránily proti Švédům. Z této doby se dochovaly pověsti, které jsou v Brně dodnes tradovány.

Nedlouho po dostavbě opevnění však znovu dochází ke změně funkce staveb na vrcholu kopce a v roce 1784 je zahájena postupná přestavba pevnosti na vězení, které časem nabylo značné proslulosti. Postupem času se stal Špilberk nejobávanějším vězením Rakouska-Uherska. Na území někdejšího vězenského hřbitova byla instalována socha sv. Jana Nepomuckého. Byli zde internováni i političtí odpůrci Habsburků, např. italsí karbonáři, kterým italský spolek Società Dante Alighieri nechal v roce 1925 také v místech bývalého vězenského hřbitova postavit pomník.

Do stavebního vývoje území Špilberka velmi významně zasáhl císař Napoleon, který v roce 1809 nechal značnou část pevnosti a fortifikačního systému rozbořit.

Z obranných důvodů byly v minulosti svahy Špilberku v podstatě holé. Na barokních vedutách je jižní strana kopce osázena vinicemi.

Založení parku

Trvalo půl století, než zvířetila představa založit na celém území kopce městský park. V roce 1855, byla vymezena území se zákazem zástavby na úpatí kopce. Tato skutečnost vděčíme za to, že dnes v samém centru města je tak rozsáhlý, ucelený a vysoce funkční městský park. Městský park na holých svazích kopce byl založen na počátku 2. poloviny 19. století. Stalo se tak na podnět tehdejšího předního brněnského politika a historika Christiana d'Elverta, (jeho pamětní deska je umístěna na torzu zdi severního bastionu).

Park on the hill

The castle at the top of the hill and the park itself are significant and dominant features of Brno. Due to its position and the slope of the hill it is possible to view the castle from all directions. It is an open air „gallery of the city“ with huge potential for many different activities. Špilberk and Petrov offer a unique and unrivaled atmosphere.

The area of the park and the castle itself are part of a geologically interesting „volcanic rock of Brno“. Metabasites of Brno Massif were made by tectonic processes millions of years ago.

History

On the top of the hill where patrols first took place, a castle used for monarchs of the country was built. The castle was established by Přemysl Otakar II in 1277.

After the extinction of Moravian Luxembourgers, the castle was no longer a feudal residence and thus became a full military fortress. Its significance increased mainly in the period of the Thirty Year's War, when the whole hill was added into the fortress system.

The functions of the buildings at the top of the hill were changed not long after the completion of the building of the fortress. The initiation of the reconstruction of the fortress into the prison started in 1784. Špilberk became one of the most feared prisons in Austria-Hungary. A sculpture of Saint Jan Nepomucky is now installed in the area of the former prison cemetery.

The hillsides of Špilberk used to be plain because of defensive reasons, however, the Southern side of the hill is now covered with vineyards. The fortress stopped working as a prison in 1855 and only a military guard remained.

Správcem areálu parku je Veřejná zeleň města Brna p. o., která celý areál udržuje a zajišťuje jeho provoz.

Veřejná zeleň města Brna, p.o. – správce parku

V 80. letech 19. stol. byl na horní terase severního svahu postaven pavilon Gloriet. Následně byl vystavěn i jižní Vyhlídkový pavilon. Pohled na Brno z tohoto pavilonu patří k nejhezčím. Je vidět věž staré radnice, kostel sv. Michala, na katedrálu sv. Petra a Pavla i na Staré Brno s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. Kolem promenádních cest byly vysázeny aleje obepínající vrchol kopce.

Na terase severovýchodního bastionu byl v roce 1902 odhalen pomník s bustou Raduita de Souches, vojenského velitele obránců Brna proti Švédům v roce 1645.

V období okupace proběhla od srpna 1939 do srpna 1941 rozsáhlá rekonstrukce pevnosti Špilberk, který byl upraven do podoby romantizující německé falce. Události na konci II. světové války park silně poškodily.

Poválečné období až do roku 1984 bylo pro park dobou hlubokého úpadku. Absence odborné údržby i zcela nequalifikované úpravy přispěly k vysokému stupni devastace tohoto z urbanistického hlediska mimořádně cenného území.

Na základě dendrologického průzkumu provedeného v 80. letech 20. stol. ve kterém byl jednoznačně formulován mimořádný význam i funkčnost stromů a keřů, kterými jsou svahy špilberského kopce pokryty, došlo k přehodnocení pohledu na rekonstrukci parku, který nemůže sloužit jen jako zázemí ve své době významné pevnosti, ale musí plnit jiné funkce. V průběhu let 1984 – 1993 byly navrženy a provedeny základní péstební práce, které porosty na kopci zachránily.

Na základě reálných výsledků této činnosti, analýzy takto vytvořeného materiálu a stanovení závěrů z nich vyplývajících a také ze studia historických podkladů včetně vyzdvížení významu tohoto cíleně založeného parku ve 2. polovině 19. stol. ve vývoji tohoto území, došlo k rehabilitaci myšlenky vytvořit na kopci funkční městský park.

Rekonstrukce parku

Cílem rekonstrukce bylo, aby si toto území zachovalo všechny hodnoty, které získalo předešlým vývojem, zároveň však, aby byly vytvořeny hodnoty nové, které jsou pro park důležité v současné době i v budoucnosti.

Establishing of the park

Due to a building prohibition in 1855 which covered the whole hill, there is now a vast, comprehensive and highly functional urban park in the heart of the city. The urban park on the plain hillsides was established in the second half of the 19th century thanks to a well-known politician and historian Christian d'Elvert (whose commemorative plaque is placed on the wall of the northern bastion).

A major project of the park began with substantial altering of the terrain of the Špilberk hill. Two round pathways were installed in two higher levels of the hill and these were combined and intertwined together with the original historical pathways leading to the castle from the town, these are still functional even today. An amazing view of Brno can be seen from all the terraces of the castle.

A pavilion Gloriet was built on the upper terrace of the northern hillside in 1980s and subsequently a southern lookout pavilion was also built. It is possible to also see the tower of the Old Town hall, Church of Saint Michael, Cathedral of Saint Peter and Paul and the basilica of the Assumption of the Virgin Mary.

During 1930–1931 the construction of St. Wenceslas orthodox Church took place and a reconstruction of Špilberk took place during the German occupation from 1939 to 1941. However, the events at the end of the Second World War caused large damage to the park.

A renewal of the park started immediately after the end of the war in 1945 which included the completion of the main walls as well as planting of coniferous trees. The absence of professional maintenance and unskilled modification of the park contributed to the devastation of this valuable area throughout the war period.

After research carried out in the 1980s, a large number of trees and shrubs were planted. This caused a new view of reconstruction to the

V roce 1993 byla zahájena projekční činnost, která vytvořila dlouhodobě životnou koncepci rekonstrukce a rozvoje parku na Špilberku. Autoři projektu: sourozenci Eva a Jiří Damcoví. Realizace projektu proběhla v letech 1996 – 2015. Rekonstrukce zahrnuje obnovu všech prvků, které tvoří park, tedy zeleně, komunikací, mobiliáře, veřejného osvětlení, vodních prvků, rekonstrukce drobných staveb, restaurace pomníků. Důležité je náznačkové zviditelnění trasy barokního opevnění bývalé pevnosti. Postupná realizace rekonstrukce parku Špilberk trvala 20 let. Je nejvýznamnějším brněnským parkem a je jedinečným dokladem velkorysé urbanistické aktivity městské správy druhé poloviny 19. století.

Park dnes

Park vytváří polyfunkční zázemí s bohatým spektrem relaxačních činností. Cesty, které po vrstevnici vytváří dva přirozené vycházkové okruhy, kvalitní propojení s pěší zónou města, možnost sportovního využití i bohatý kulturně společenský program v parku i na hradě, jsou ve struktuře města mimořádně vyhledávané.

K areálu parku byl postupně připojen areál tzv. „Malého Špilberku“, z ulice Údolní byla vystavěna cesta, která vytvořila přímé propojení s parkem na náměstí Obilní trh. Obnoveny plochy kolem bývalé vodárny a byla vytvořena Zahrada pod hradbami. V místě bývalé požární nádrže na vrcholu kopce bylo vybudováno „skalní jezírko“. Na jihovýchodní straně kopce byl vysázen vinohrad. Budovy Hlídky 1, 2 a 4 byly zrekonstruovány.

Pozitivní ovlivňování mikroklimatu města, hodnota zachování rozsáhlého biologického potenciálu tohoto území, funkční potenciál z hlediska aktivního zlepšování prostředí města i dalších nezasutitelných funkcí zeleně v urbanizovaném prostoru je jen logickým výsledkem této rekonstrukce.

Finančními zdroji pro zajištění rekonstrukce byly investice z rozpočtu města Brna, k dokončení rekonstrukce umožnily dotace z fondů EU.

park and between 1984 and 1993 new planting techniques were suggested and undertaken to save the vegetation and the idea of making an urban park was restored.

Reconstruction of the park

The reconstruction and development of the park was initiated in 1993 and completed in 2015. (Authors of the project: Eva and Jiří Damcoví). The reconstruction included a recovery of all the features which formed the park including the vegetation, pathways, street lighting and water features. It was important to create the features in line with the former fortress.

The park is a unique place and it is one of the most important parks in Brno which was established by a municipal administration.

The park nowadays

The pathways give two clear walkways and the option of a pedestrian precinct of the city as well as the possibility of many sporting activities. This is on top of many cultural events in the park and around the castle, which creates a multifunctional centre, often visited by many families, students and young people.

The gradual implementation of the reconstruction of the park took 20 years and provided a creation of an irreplaceable and unique municipal multifunctional area.

The investments from the municipal budget enabled the reconstruction of the park and the final alternations were provided by the EU funding.

BEHEJŠPILBERK.COM

